UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ekklēsiastēs Solomōntos Emmetrōs Metaphrastheis

Dolscius, Paul

Lipsiæ, 1559

VD16 B 3639

Κεφα. β.

urn:nbn:de:hbz:466:1-69711

Visual Library

ὅσσοι τοῖς σολύμοις ἱεροῖσί ποτ' ἐμβασίλευσαν,
    ἠδὲ μάλ' ἴφθιμοι καὐτοὶ ἄνακτες ἔσαν.
εἰδήησιτ' ἐμαῖς πραπίδεσσι τάδ' ἐγκατέθηκα
    πάνθ', ὧν ἄνδρα σοφὸν δεῖ μὴ ἄπειρον ἔμεν.
μύθοις παρῃθεὶς πυκινοῖς, ὡς οὐδέ τις ἄλλος,
    πολλά τε τῇ πείρῃ οὐκ ἀποφώλι' ἰδών.
ἴμορτον γὰρ ἐμοὶ περικῆρι, φίλον τε τέτυκτο,
    τῆς πινυτοφροσύνης, ἰδμοσύνης τε τυχεῖν.
καὶ σοφίῃ πάντων ἂρ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,
    καὶ κλέος ἐν θνητοῖς ὧδ' ἔμοι ἐσθλὸν ἀρεῖν.
ὡς δὲ φρόνιν μείζων κε πλειότερός τε γνοίμην,
    καὶ μαθέειν δόξειν τὰς κενότητας ἐμοί.
αἳ μοὶ καὶ αὐταί μόχθους τε κόπους τε πάρεχον,
    κήδουσαι κραδίην, καὶ κυκόωσαι ἐμήν.
ὅστις γὰρ σοφίης ἔραται, καὶ ἔξοχος ἄλλων
    τὴν πολυϊδρείην βούλεται ἔμμεν' ἀνήρ:
ἄλγεα πόλλ' οἴσει, μελεδήματα πολλά τε θυμῷ,
    γηθόσυνός τε τὸ κῆρ οὐδέποτ' ἔσσεθ' ἕον.
χ' ὃς γινωσκέμεναι τὰ πλεῖστα ἐέλδετ', ἀπλήστως
    τὴν φρεν' ἐπιστήμης πολλὰ μαθὼν περ ἔχων,
τὸν δ' ἀφόρητα φέρειν, καὶ ἄτλητα τετληότι θυμῷ
    τλῆναι, ἀνιηρὸν χρὴ διάγοντα βίον.

ΚΕΦΑ. β.

Παίγνια οὖν ὁρόων, σπουδῆσε ἀνάξια εἶναι
    πάντα, πρὸς αὐτὸς ἐμὸν τοῖάδε θυμὸν ἔφην.
ἥδεο θυμὲ πόσει, καὶ ἐδητύϊ, ἁβρά τε πάσχε,
    καὶ παρὰ γηθοσύνης πάντ' ἀπόλαυε βίον.

καὶ

καὶ μοῦνον σ' ἔϊαινε χαριζόμενος παρεόντων
ὧν σφόδρ' ἐπαυρίσκειν σοὶ γανόωντι πάρα.
ταῦτα μενοινήσας φρεσὶ δὴ περὶ ἐμῇσι, καὶ αὐτὰ
καρπαλίμως φθινύθειν, κεινά θ' ἑώρακ' ἔμεν.
τῷ ῥα παραφροσύνην σὲ γέλως ἄσβεσ' ἐκάλεσσα,
τήν τε χαρὰν προσέφην δαιμονίη τί ποιεῖς;
κἀμοὶ εὐφροσύνης ἀπέχειν, καὶ δαῖτα θάλειαν
λειπέμεν, οὐ πίνειν τ' οἶνον ἔδοξεν ἔτι.
πάγχυ καταφρονέειν δ' ἐνὶ φρεσὶν ἁβροῖο βίοιο,
ἡδονέων τ' ἀμελῶς τῶν προπάροιθεν ἔχειν.
καὶ περὶ τὴν σοφίην σπουδάζειν κηρόθι μᾶλλον,
τῶν τ' ἄλλων ποιεῖν οὐδένα πάγχυ λόγον.
ὄφρα κεν ἀνθρώποις τὰ ὀνήσιμ' ἐόντα δαείην
ἐρδέμεναι, σφετέρου ἤματα πάντα βίου.
μέχρις ὅτου φάος ἡδὺ λίπωσ' αὖ ἠελίοιο,
τοὺς τε ὑποχθονίους εἰσκαταβῶσι δόμους.
τοῖα φρονῶν καὶ φραζόμενος πινυτόφρονι θυμῷ,
αἰείμνησα πελεῖν ἔργα πρόθυμος ἐκών.
καὶ μεγαλοπρεπέεσσ' ἐπεχείρεον οἰκοδομῇσι,
πάντας ὑπερβάλλειν κόσμου ἄνακτας ὅλου.
δώματ' ἐμοὶ τεύχων περικαλλέα, θαῦμα ἰδέσθαι,
ὡς αἴγλη μήνης ἠελίου τε πέλει.
κἀμοὶ οἰνόπεδος κάλλιστα βέβριθεν ἀλωὰ
βότρυσιν, ἐν κνημοῖς πολλὴ ἐρισταφύλοις.
τοῖς ἄρα παρζώοις πεφυτευμένη ἔν τε κολωνοῖς,
ἔν τε δὲ ἠλιβάτοις τοῖς ὀρέεσσιν ἐμοί.
ἄνθεσ' ἑτοιμασάμην ἐριθηλέα κῆπον εὐπνοῖς,
καὶ παράδεισον ἐμοὶ τέρψιν ἔδειμα φέρειν.
πρὸς τούτοις δ' ἐνδροις πεπυκασμένον ἀγλαοκάρ-
ὀρχατὸν οὐ σμικρὸν πᾶσιν, ὅσ' αἶα φέρει. (ποις
ἔνθα

ἔνθα γὰρ αἱ ὄχναι, καὶ μηλέαι, ἠδὲ ἐλαίαι
    ξὺν ῥοιαῖς συκαῖς τ' εὐθαλέεσιν ἔσαν.
ταῖσι κολυμβήθρας προσέθηκα ἀειλιβὲς ὕδωρ
    ταῖς ῥίζαις παρέχειν, τὰς πρασιάς τε βρέχειν.
πολλοί τε δμῶες, πολλαὶ δμωαί τε γυναῖκες
    ἔργ' ἐργαζόμεναι ἦσαν ὁσημέρ' ἐμοί.
τῶν πάλιν οὐκ ὀλίγοι ἐμοὶ οἰκέται ἐκγεγάασι,
    κἀυτοὶ δουλοσύνης πάντες ἀνιχόμενοι.
οὕτω δ' αὖ πολύαρνις ἔην ἅμα, καὶ πολυβούτης,
    ἐν πάντεσσι νομοῖς πίονα θρέμματ' ἔχων,
ὥστ' οὐ βουκολίοις, ἀγέλῃσί τ' ἐμ' ἰσοφαρίζειν
    τοὺς νωμήσαντας σκῆπτρα πρὶν ἐνθάδ' ἐμοῦ.
νητὸς ἐμοὶ χρυσὸς δὲ καὶ ἄργυρος ἐν θαλάμοισι
    κεῖτο, καὶ ἀφθονίη πάντοθι τοῖνδε παρῆν.
χ' οἱ κρείοντες ἐμοὶ κειμήλια πόλλ' ἐκόμιζον,
    ἐκ σατραπειάων τίμια, καὶ πόλεων.
ἄπαγε θησαυρὸν θέμενος θυμῆδε' ἐτήρουν
    κάλλισ', ὥστε σέβας τοὺς ὁρόωντας ἔχειν.
οὔτε λιγυφθόγγων ἐχάτιζον πώποτ' ἀοιδῶν,
    οὔτ' εὖ μελπομένων μοι σπάνις ἔσκε κορῶν.
ἀλλά μοι ὀρχηστύς. μολπή τε λιγεῖα μεμήλει,
    καὶ τῆς δαιτὸς ἔην ταῦτ' ἀναθήματ' ἐμῆς.
τοὔνεκ' ἀοιδοσύνης ἀνὰ δῶμ' ἔχον ἴδριας ἄνδρας,
    καλῇ ἀειδέμεναι καλά μοι ᾄσματ' ὀπί.
καὶ τὰς θηλυτέρας λιγύφωνον γῆρυν ἱείσας,
    καὶ μουσιζέμεναι εὖ μάλ' ἐπισταμένας.
καὶ δὴ παρθενικὰς εὐώπιδας, εὐπλοκάμουσε,
    ὧν βασιλεὺς οὐδεὶς πλειόνας ἔσχεν ἐμοῦ.
τίς γὰρ μὴ τούτων ἱμείρεται ἐν πραπίδεσσι,
    εἴ κεν ἀνὴρ πάντως ἀγριόθυμος ἔῃ;

οὐδ᾽ ἀμελῶς εἶχον τὴν εὖ φόρμιγγα λιγεῖαν,
    χείρεσι κρουσάντων εὐξοχάλοισιν ἐμοί.
ἀλλὰ παρισάμεναι καὶ σφᾶς μοι ἄνωγα, καὶ ἅπαντας,
    περιπωλῆς ὅ, ἴσον εἰδότα ἄλλο γένος.
τοῖσδ᾽ ἐσ᾽ ἀγάκλειτος γνώμην τόσον, ὥς ἂρ ἐρίζειν
    τῶν ποτ᾽ ἀναξάντων τὸ κλέος οὐδ᾽ ἐν ἐμοί
πᾶσι δ᾽ ὁδὸν σοφίη τοῖσδ᾽ ἔργμασιν ἡγεμόνευσε,
    καὶ παραμέμβλωκεν φραδμοσύνη μοι ἀεί.
ὅσσα τε τερπέμεναί πως ὄμματ᾽ ἐμεῖο δυνήθη,
    πάνθ᾽ ὡς ἡδίστην σφίσιν ἐδητὺν ἔδων.
καὶ ἄλλα, εὐφραίνειν κραδίην βροτῷ ἀνδρὶ πέφυκε,
    τοῖσδε κέαρ γανόων καὐτὸς ἴαινον ἐμοῦ.
οὔτιν ἂρ ἀχνυμένης ψυχῆς παρὰ χάρματα λείπων,
    οὔθ᾽ ὅσα θελγέμεναι οἷά τε τὴν φρέν᾽ ἔην.
τὼς ἀπηκορδαίνειν μεμαὼς καμάτων τε πόνων τε,
    τοὺς ὑπέδυν ζητῶν ὀλβιοδαιμονίην.
τίς γὰρ ἀνὴρ μὴ πάγχυ νόος βεβλαμμένος ἐσθλοῦ.
    γλίχετ᾽ εὐφροσύνης ἔμπαλι πολλὰ καμών;
οὗτος ἐπεὶ μοῦνος μελεδώνων μισθὸς ἂν εἴη
    γυιοκόρων, μελέοις καὶ ταλάνεσσι βροτοῖς.
καὶ τὸ εὐκταίοις ἰνδάλμασιν ὄμματα θέλγειν,
    μυρίατ᾽ αἰνοπαθεῖ γήθεα κῆρι πορεῖν.
ἄλλα γε καὶ τὴν μοῖραν ἐμοῦ μοῦνον ἔμμεν ὀΐω,
    τῆς πολυμοχθείης καρτερὸν ἕνεκον ἐμῆς.
εἶτα δὲ φρασσάμενος τὰ ἐμοὶ δεδμημένα πάντα
    εὖ μάλα, καὶ χειρῶν ἔργ᾽ ἀριδείκετ᾽ ἐμῶν:
μόχθον τ᾽ ἐν τούτοις τὸν ἐμόχθισα δυσκολόκοιτος,
    πάντα κατ᾽ αἶσαν ἐμοὶ πρὶν τετελεσμέν᾽ ἔμεν.
ἠνίδ᾽ ἐτωσιόεργος ἐμοὶ πολύεργος ἐόντος,
    εἰ μὲν ὅλως, ῥέξαιτ᾽ οὔτιδ᾽ ἂν ἔργα φανήν.

θυμὸν

θυμὸν ὅμως ἀναχιζέμεναι, φθινύθειν τε φίλον κῆρ,
καὶ μέγα προστρίβειν φρεσὶ πεφυκότ᾽ ἄχθος.
οὐ μόνιμ᾽, οὐ στάσιμ᾽ οὐχ ἑδραῖα, καὶ ἔμπεδα ὄντα,
ὡς πτερόεν δέ, ὁμοῦ πάντ᾽ ἀνεμώλι᾽, ἔπρε.
τοὔνεκα τοῖς ῥεχθεῖσ᾽ ὑπ᾽ ἐμοῦ νόον αὖ τε προσεῖχον,
τήν τ᾽ ἀγανοφροσύνην, ἀφροσύνην τε δρακεῖν.
καὶ τότε μοι δῆλον γένεθ᾽ ὡς κακὸν αἴθοπα οἶνον
ἐστὶν ὑπὲρ τὸ μέτρον τοῖς μερόπεσσι πιεῖν.
κἂν λοιποῖσιν ἐμοὶ ἀδαημονίη τις ἐφάνθη,
τῆς τε χαλιφροσύνης οὐδὲν ἄμοιρον ἔην.
τίς γὰρ ἀνὴρ θνητὸς μογέων περ παμβασιλῆος
τῇ ἔθελεν, ἰσχὺν ἔχει, κτίστορος ἔργα τελεῖν;
οὐχ οἷος ἐὼν τετληότι ἄλγεα θυμῷ
ἀνσχέμεναι, τὰ δίδοι πολλὰ βροτοῖσι θεός.
αὐτὰρ ἐχεφροσύνην ματίης διακρινέμεν ἔμπης,
τοῦτον ἐμοὶ γέγονεν, νοῦν προσέχοντι, τρόπον.
ὥστε με γινώσκειν ἀσόφου σοφὸν ἔμμεν ἀρείω,
ὅσσον τῶν σκοτέων φέρτερόν ἐστι φόως.
ἐν κεφαλῇ φορέει γὰρ ἀνὴρ πεπνυμένα εἰδὼς
ὄμματ᾽, ἅπαντα νόῳ εὐφρονέοντι βλέπων.
πλάζετ᾽ ἐν ὀρφνῇσιν δ᾽ ὁ χαλίφρων, ὡς ἀλαός τις,
οὐδὲν ὁρῶν, δίχα νοῦ τ᾽, ἤν τι ὁρῴη, ὁρῶν.
κοινὴ ὅμως πάντων τύχη ἐν βιότοιο γεφύραις,
ἡ μὲν πολυφρόνων, ἠδὲ μάλ᾽ ἀφραδέων.
τοὔνεκεν αὖ τοῖον πρὸς μῦθον ἐμαυτὸν ἔειπον,
πάντα μοι ἐξίσης εἰ λάχ᾽ ὁ μάργος ἀνήρ,
τὴν χάριν ἄψ αὐτῆς ἀγανοφροσύνης περὶ πάντων,
ἤματα καὶ νύκτας θυμὸς ἄνωγεν ἐμέ;
ἔμπαλιν οὖν κέαρ ἔλλαβ᾽ ἐμὸν τοίηδε μενοινή,
τῆς σοφίης τὸ πέρας πάγχυ μάταιον ἔμεν.

οὐ γὰρ μνημόσυνον δικαιότερον πέλει ἀνδρὸς,
ὃς περὶ οἶδε νοεῖν, τοῦ ἀφραδέοντος ὅλως.
χ' ὡς μηδ' εἰς πάμπαν λόγος ἔσσεν μηκέτ' ἐόντων,
εἰ καὶ ἀγαυὰ πάλαι, καὶ περίβωτα ἔην.
ὡσαύτως καὶ πάντα τὰ νῦν περικυδάλιμ' ὄντα,
ἐξίτηλα χρόνος στήσεθ' ὁ ἐρχόμενος.
θνήσκει ὁμῶς ὅ, τε κεινὰ φρονῶν, ὅ, τε κάρτα νοήμων,
κηρὶ δαμεὶς μογεροῖ ἐν βιότοιο τέλει.
κἀμφοτέρους θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφικαλύπτει,
μηκέτι δερκομένους ἠελίοιο φόως.
μεμψάμενος τοίνυν μελεδῶνας δήγματα θυμοῦ,
ἤχθαιρον ζωὴν κηρόθι αὐτὸς ἐμήν.
οὐδὲν ἄκληρον ὁρῶν ἐνὶ τῇδε ὀϊζύος αἰνῆς,
πλεῖα δὲ νηρίθμων πάντοθι πάντα κακῶν.
πάνθ' ὅσσ' ἠριγένει ἐπικίδναται ὑψόθεν ἠὼς,
εὖ κεν ἀληθεύων οὐδενὸς ἄξι' ἐροῖς.
οὐλομένοις λυπρὸν νύκτας τε καὶ ἤματα πάντα
κήδεσ', ἀκιδνοτάτων θυμὸν ἔδοντα βροτῶν.
καὶ συγερώτατ' ἐμοὶ πολύκμητά περ ἦεν ἅπαντα,
χ' ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν ἐμαὶ χεῖρες ἔτευξαν ὅλην.
οὕνεκα κληρονόμῳ τάδε λείπειν χρὴ μὲ θανόντα,
ὃς διαδέξετ' ἐμὴν ἔσθ' ὅτ' ἀνακτορίην.
τίς γὰρ ἐπίστατ' ἀνὴρ εἰ ἔσεται οὐκ ἀνοήμων,
ἢ ἀεσιφροσύνης τὴν φρένα μεστὸς ἔην;
καί τοι ὅμως πάντων ὅσσ' ἐγὼ ποίησα κρατήσει
δαίδαλα, καὶ μεγάλῳ ὀψιτέλεσα πόνῳ.
ὡς δ' αὖ καὶ τάδ' ἐμεῦ μερμήριζον κατὰ θυμὸν,
αἴτια δὴ μεμαὼς σφῶν κατὰ φρεσὶ λαβεῖν.
οὐδὲν ἐμοὶ τούτων κενεώτερον ἄλλο πέφανται,
οὐχὶ ματαιότερον τῶν δὲ δοάσσατ' ἔμμεν.

πάντ'

πάντ' οὖν ἐξέβαλον περοῦ μελεδήματα θυμοῦ,
    μήτ' ἔτι μοχθίζων τοὐμὸν ἔτειρα κέαρ.
ὡς πάρος, ἡνίκ' ἐμοὶ ὑπ' αἰγλήεντι ὀλύμπῳ
    ἀγλαὰ τευχέμεναι εἴκελος οὔτις ἔην.
κἂν πύκα γὰρ φρονέῃς, σοφίην τε κεκασμένος ἦτορ
    φὼς, λίην τ' ἐχέφρων καὶ περίιδρις ἔῃς:
τῆς τε σαοφροσύνης μεμνημένος ἤματα πάντα,
    οὐ λιπαρῶς διάγῃς, εὐτελέως δὲ βίον.
οὐδ' ἐν ὅμως, ὁπόταν σε τὸ μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ,
    εἰσφερέμεν μέλλῃς ταῖς ἀΐδαο πύλαις.
ἀλλ' ἅμα πάντ' ἐπὶ γῆς καταλείψεαι οὐκ ἐθέλων περ
    ἀνέρι, τῷ σφείων οὔτι μέμηλε πέρι.
τὶς δὲ μὴ ἀνδρομέης καὶ τοῦτ' ἀλγημάκεν εἶναι
    μαψίδιον κραδίης, καὶ μέγα πῆμα λέγοι;
τίπτε δὲ ἀδδηκὼς καμάτοισί τις ἀχολόωντε
    τὰς φρένας, ὧν τ' ὀδυνῶν χ' ὧν κεν ὄναιτο πόνων;
ζωὴ ἡ βροτέη τῷ ἀμήχανα μηχανάασθαι,
    πλείη ἀνιάων, καὶ ἀλγινόεσσα πέλει.
οὔτε δὶ ἄμβροτον ἂν κῆρ λωφήσειε μερίμνων
    νύχθ', ὅπερ ἠλίθιον κἀυτὸ λέγοις κεν ἔμεν.
οὐχὶ δὲ θνητογενεῖ τερφθῆναι λώϊον ἀνδρὶ
    οἷσι δίδωσι θεὸς; κἂν βίῳ ἁβρὰ παθεῖν;
δαίνυσθαί τε μετ' εὐφροσύνης, καὶ οἰνοποτάζειν,
    ἔκ τε πόνων βαρέων γήθεα καρποφορεῖν;
τὴν γὰρ ἐπαυρίσκειν, ἐπειή γε θεόσδοτά ἐστι,
    ἄνδρα κατηφείης χρὴ ἀπάνευθε βροτόν.
τίς τοίνυν μοῦ ἐν εὐθαλίαις ἔζησ' ἐρατειναῖς,
    θυμόν τ' ἀγλαΐῃ μᾶλλον ἴηνεν ἑόν;
ὧτινι ἦτορ ἔχει θεὸς εὐμενὲς, ἦρα οἱ ὄλβῳ
    χρῆσθαι ἔθεν ἰδμοσύνην, χαρμοσύνην τε δίδοι.

τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ πάλιν ἐν κενεόφρονι βάλλει
    τοι σωρευέμεναι χρήματ', ἄπληστον ἔρον.
δυστυχίας αὐτῷ καὶ ἀθλιότητας ὀφέλλων,
    ὥστε εὐφροσύνην κέρδος οἱ οὔτι φέρειν.
αὐτὰρ ἅπαντα λαχεῖν θεόθεν, κεχαρισμένον ἄνδρα
    τῷ θεῷ, ἀλλοτρίοις ἐτρεφέμεν τε πόνοις.
τοὔνεκα χ' ἡ πολυκτημοσύνη κενεόν τε τέτυκται,
    κήδεά περ δειλοῖς πολλὰ φέρουσα βροτοῖς.

ΚΕΦΑ. γ.

ὥρην πάντ' ἴχει, καὶ ὥρια γίνετ' ἐν αὐτῇ,
    γίνεσθ' ὅσσ' ἐφ' ὅλην κάνθιος αἶαν ὁρᾷ.
πάντα τ' ἐπὴν σφέτερον τὰ ἐπὶ χθονὶ τέρμα κιχάνῃ,
    κηρὶ δαμμέντ' ἔρρει οὐ μετὰ δηρὸν ἔτι.
ὃς τυτθὸς παῖς ὢν ὑπ' ἠέλιον ἄρτι φαεινὸν
    ἦλθε, ποτ' αὖ μέλλει τὸν φαέθοντα λιπεῖν.
νυνὶ φυτευέμεναι τὰ βλαστὰ μὲν ὥριον ἐστι,
    νῦν δὲ φυτ' ἐκτίλλειν καιρὸς ἔσαυθι πάρα.
τυκτὰ κατασκάπτειν ὥρη μέγας, ὥρη ἔσαυθις
    δώματα τευχέμεναι, ὅππου ἐρείπι' ἔην.
καὶ νῦν μὲν θερμὸν βάλλειν κατὰ δάκρυ παρειῶν,
    νῦν δὲ ὀρωρέμεναι πουλὺν ἔοικε γέλων.
ἄλλοτ' ὀδύρεσθαι βροτὸν αἴλινα ὁ θυμὸς ἀνώγει,
    ἄλλοθ' οἱ ὀρχεῖσθ' ὡς παρθενοπίπῃ ἀδεῖ.
ἔστι τις ᾧ καθελεῖν ποτὲ τείχεα ἥρεσε μακρὰ
    καὶ αὖτε τειχοδομεῖν χερμαδίοισι πάλιν
ἐν μιῇ ἀγκὰς ἑλεῖν καταθύμιον ἡμέρῃ ἐστὶ,
    ἐν δ' ἑτέρῃ χάριν αὖ οὔτι φίλημα φέρει.

νῦν